

**ΟΜΙΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Κ. ΘΕΟΔΟΣΗ Α. ΤΣΙΟΛΑ ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΦΟΙΝΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟ ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΚΑΙ
ΕΥΣΤΑΘΙΟ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ 30.3.2014**

Κυρίες και Κύριοι,

Τιμούμε και εορτάζουμε σήμερα δυο μεγάλες εθνικές επετείες, της 25^{ης} Μαρτίου και της 1^{ης} Απριλίου που σηματοδότησαν μια καινούργια πορεία για την Ελλάδα και την Κύπρο, ενώ καταθέτουμε και τον οφειλόμενο φόρο τιμής στους ήρωες της κοινότητας Φοίνιου, στους ήρωες του εθνικοαπελευθερωτικού μας αγώνα, Δήμου Ηροδότου και Ευστάθιου Ξενοφώντος.

Η 25^η Μαρτίου 1821 θα μείνει για πάντα η κορυφαία στιγμή της νεώτερης ιστορίας του Ελληνικού έθνους. Σύνθημα των ξεσηκωμένων Ελλήνων, το «Ελευθερία ή Θάνατος».

Δεν υπήρχε άλλη επιλογή για τους Έλληνες του '21. Είχαν περάσει τέσσερις αιώνες δύσκολοι, σκεπασμένοι από το μαύρο πέπλο της απελπισίας, όπου όλα τα σκίαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά. Η Ελληνική ψυχή όμως άντεξε και κράτησε άσβηστο μέσα της τον πόθο της ελευθερίας. Τον πόθο αυτό τον υποδαύλισε η δράση των Δασκάλων του Γένους, όπως ο Αδαμάντιος Κοραΐς, ο Κοσμάς ο Αιτωλός, ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Ρήγας Φεραίος, που με το Θούριο του ενέπνευσε τον μεγάλο ξεσηκωμό μεταδίδοντας τα μηνύματα του φιλελεύθερου ευρωπαϊκού πνεύματος της εποχής και της γαλλικής επανάστασης για ελευθερία, ισότητα και αδελφосύνη.

Μεταξύ των συντρόφων του Ρήγα ήταν και ο Ιωάννης Καρατζάς από τη Λευκωσία, ο πρώτος Κύπριος μάρτυρας του αγώνα της απελευθέρωσης της Ελλάδας από τον τουρκικό ζυγό. Εκτελέστηκε μαζί με τον Ρήγα και επτά άλλους συντρόφους του στις 24 Ιουνίου 1798 στο Βελιγράδι. Οι αυστριακές αρχές, πους τους συνέλαβαν και τους παρέδωσαν τελικά στους Οθωμανούς, φοβούνταν μια γενικότερη ανάφλεξη στα Βαλκάνια.

Οι μεγάλες δυνάμεις της εποχής κάθε άλλο παρά ευνοούσαν την έκρηξη της Ελληνικής Επανάστασης. Η Αυστρία, η Ρωσία και η Πρωσία είχαν ιδρύσει το 1815 τη Ιερά Συμμαχία, η οποία απέβλεπε στη διατήρηση της ειρήνης στην Ευρώπη με την καταστολή κάθε φιλελεύθερης ή εθνικιστικής επανάστασης. Τα οικονομικά συμφέροντα είχαν και τότε τη μεγάλη σημασία τους. Τον ξεσηκωμό των Ελλήνων τον είχαν αρχικά αποκηρύξει και η Αγγλία και η Γαλλία.

Μέσα σε αυτό το κλίμα είναι που άρχισε το 1814 να δραστηριοποιείται η Φιλική Εταιρεία η οποία βοήθησε να δημιουργηθεί το κατάλληλο ψυχολογικό κλίμα για την εξάπλωση της επαναστατικής ιδέας. Στο έργο του ξεσηκωμού διακρίθηκαν άνθρωποι σεβαστοί με φλογερή καρδιά και πύρινο λόγο, όπως ο Κολοκοτρώνης που διαλαλούσε στο Μοριά πως ο Θεός υπέγραψε για την Ελλάδα και δεν παίρνει πίσω την υπογραφή του. Αλλά και ο Παπαφλέσσας και άλλοι. Οι στίχοι του Ρήγα Φεραίου μεταδίδονταν από στόμα σε στόμα και ξεσήκωσαν σε γενικό συναγερμό το Έθνος:

*Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά 40 χρόνια σκλαβιά και φυλακή.*

Με μεγάλο ενθουσιασμό και αδάμαστη θέληση οι Έλληνες πολεμούσαν για λευτεριά ή θάνατο. Τις πρώτες επιτυχίες των επαναστατών στο Μοριά, τη Ρούμελη και στα νησιά του Αιγαίου ακολουθεί η έντονη τουρκική αντίδραση, οι στρατιές των μαρτύρων, τα ολοκαυτώματα, οι θυσίες. Και η έκρηξη του φιλελληνικού ρεύματος που έφερε μαζί τις τρεις μεγάλες δυνάμεις.

Οκτώ χρόνια πολεμούσαν οι Έλληνες απέναντι σε μια πανίσχυρη αυτοκρατορία. Μετά από σκληρούς αγώνες ξεπετάχτηκε η λευτεριά από τα κόκκαλα των Ελλήνων τα ιερά.

Στον αγώνα του '21 είχε και η Κύπρος τη συμβολή της. Πολλοί Έλληνες της Κύπρου μετέβησαν στην Ελλάδα και πολέμησαν στα διάφορα μέτωπα. Σημαντικές είναι οι μαρτυρίες οπλαρχηγών, κυρίως από τα πιστοποιητικά που έδιδαν σε μαχητές ή στις οικογένειες τους. Χίλιοι περίπου Κύπριοι συμμετείχαν στην Ελληνική επανάσταση, ανταποκρινόμενοι στο ιστορικό προσκλητήριο της εθνικής παλιγγενεσίας.

Η Κύπρος είχε όμως σημαντικό μερίδιο και στην προπαρασκευή του αγώνα. Συνεισέφερε σημαντικά ανταποκρινόμενη στις εκκλήσεις μελών της Φιλικής Εταιρείας και προσωπικά του Δημήτριου Υψηλάντη. Φιλικοί που επισκέπτονταν την Κύπρο φιλοξενούνταν μυστικά από την Αρχιεπισκοπή, ενώ ελληνικά καράβια μετέφεραν στην Ελλάδα εφόδια. Η παράδοση φέρει και τον ήρωα ναύαρχο Κωνσταντίνο Κανάρη να προσέγγισε την Κύπρο και να φιλοξενήθηκε στη Λάπηθο και τον Καραβά.

Για τη συμβολή αυτή, η Κύπρος πλήρωσε βαρύτατο τίμημα. Τον Ιούλιο του 1821 εκτελέστηκε ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός, τρεις Μητροπολίτες, ηγούμενοι μοναστηριών και άλλοι ιερωμένοι και παράγοντες της Εκκλησίας, καθώς και δημογέροντες, προύχοντες και πολλοί άλλοι. Το όργιο αίματος επεκτάθηκε και στην ύπαιθρο. Οι σφαγές συνοδεύτηκαν από δημεύσεις περιουσιών, λεηλασίες εκκλησιών, μοναστηριών και οικιών. Έτσι έδρασε ο Τούρκος δυνάστης για να μην επεκταθεί και στην Κύπρο η επανάσταση.

Το παράδειγμα των αγωνιστών της Εθνικής Παλιγγενεσίας του 1821 μιμήθηκαν 134 χρόνια αργότερα και τα παλληκάρια της Κύπρου. Την 1^η Απριλίου του 1955 άρχισε για τον Ελληνισμό ένας καινούργιος ξεσηκωμός, αυτή της φορά απέναντι στη μεγάλη αποικιοκρατική δύναμη της εποχής, τη Μεγάλη Βρετανία. Οι Άγγλοι που διαδέχτηκαν στην Κύπρο τους Τούρκους κατακτητές, διέψευσαν πολύ γρήγορα τις ελπίδες των Ελλήνων της Κύπρου που ανέμεναν να τους αναγνωριστεί το δικαίωμα να διαφεντέψουν την μοίρα τους. Το πάθος για ελευθερία μετά από σκλαβιά αιώνων ήταν ασίγαστο και στην Κύπρο. Πέντε χρόνια πριν είχε διενεργηθεί το δημοψήφισμα που κατέδειξε ότι το 97 τοις εκατό του Κυπριακού λαού τασσόταν υπέρ της αυτοδιάθεσης και της ένωσης με την Ελλάδα.

Η αρνητική στάση των Άγγλων φούντωσε την αγανάκτηση των Ελλήνων της Κύπρου. Τα ξημερώματα της 1^{ης} Απριλίου άρχισε ένας επικός αγώνας που κράτησε μέχρι το 1959. Με πολιτικό αρχηγό τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο και στρατιωτικό αρχηγό τον Γεώργιο Γρίβα Διγενή, η ΕΟΚΑ ανέλαβε την ευθύνη του αγώνα, στον οποίο συμμετείχαν όλα τα στρώματα του λαού. Οι αποικιοκράτες χρησιμοποιούν κάθε μέσο για να συντρίψουν τον αγώνα. Οι φυλακίσεις, τα βασανιστήρια, οι εξορίες, οι απαγχονισμοί δεν έκαμψαν όμως το φρόνημα

και την αγωνιστικότητα του λαού. Οι νέοι της Κύπρου θυσιάζονται για τη λευτεριά της πατρίδας όπως οι αγωνιστές του '21 και γράφουν χρυσές σελίδες δόξας στην ελληνική ιστορία.

Μεταξύ τους και οι ήρωες της κοινότητας σας, ο Δήμος Ηροδότου και ο Ευστάθιος Ξενοφώντος τους οποίους μνημονεύουμε και τιμούμε. Και οι δυο πρόσφεραν πολύ σημαντικές υπηρεσίες προς την πατρίδα.

Ο Ευστάθιος Ξενοφώντος έγινε ολοκαύτωμα μέσα στις Βρετανικές Βάσεις, ενώ εκτελούσε μια από τις πιο ριψοκίνδυνες αποστολές της ΕΟΚΑ. Η αποστολή που του είχε ανατεθεί, να μεταφέρει και να τοποθετήσει βόμβες στο στρατιωτικό αεροδρόμιο Ακρωτηρίου, έμελλε να ήταν η τελευταία αγωνιστική του πράξη. Οι βόμβες που μετέφερε με την μοτοσυκλέτα του εξερράγησαν πριν την τοποθέτηση τους με αποτέλεσμα τον τραγικό του θάνατο, στις 22 Μαρτίου 1957.

Ο Δήμος Ηροδότου ήταν, όπως και ο Ξενοφώντος, πάντα έτοιμος να εκτελέσει την πιο επικίνδυνη αποστολή. Με τη δράση του στην ευρύτερη περιοχή Πλατρών – Φοινίου, συντόνιζε τις διάφορες ομάδες αγωνιστών και αποσυντόνιζε τις βρετανικές δυνάμεις. Σκοτώθηκε στις 21 Ιανουαρίου 1957 από αγγλικά στρατεύματα έξω από τις Πλάτρες, ενώ έσπευδε να μεταφέρει επείγον μήνυμα σε ανταρτικές ομάδες που είχαν σαν έδρα τους το Όμοδος.

Κυρίες και Κύριοι,

Τιμώντας σήμερα τις δυο εθνικές επετείες και μνημονεύοντας τη θυσία των δύο ηρώων, θα πρέπει να αντλήσουμε τα σωστά διδάγματα και μηνύματα.

Πρώτα είναι η πίστη στις αθάνατες αξίες της ελευθερίας και της δικαιοσύνης, στο βωμό των οποίων θυσιάστηκαν οι ήρωες μας. Μετά είναι η αγωνιστικότητα και η δύναμη της πίστης στο δίκαιο του αγώνα.

Οι απλοί επώνυμοι και ανώνυμοι αγωνιστές της Ελληνικής και της Κυπριακής ελευθερίας πολέμησαν με σθένος και αυταπάρνηση γιατί πίστεψαν στο δίκαιο του αγώνα τους και δεν δίστασαν να δώσουν γι' αυτό ό,τι πολυτιμότερο είχαν. Την ίδια τους τη ζωή.

Το πιο σημαντικό όμως που μπορούμε να πάρουμε σαν δίδαγμα και μήνυμα είναι πως οι εθνικοί αγώνες χωρίς ενότητα και ομοψυχία δεν μπορούν να έχουν το προσδοκώμενο αποτέλεσμα. Οι ήρωες και όλοι οι άλλοι που αγωνίστηκαν για να επικρατήσει στον τόπο μας η ελευθερία και η δικαιοσύνη, το έκαναν χωρίς να υπολογίσουν άλλα συμφέροντα πλην εκείνων της πατρίδας. *«Πήραν ανηφορίες και μονοπάτια για να βρουν τα σκαλοπάτια που παν στη λευτεριά»*, χωρίς σκοπιμότητες και άλλους υπολογισμούς. Και στον αγώνα του '21, κατά τον Μακρυγιάννη υπερίσχυσε το «εγώ» από το «εμείς».

Σήμερα, σαράντα σχεδόν χρόνια μετά την εισβολή και κατοχή μεγάλου τμήματος της πατρίδας μας, συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε. Και θα αγωνιζόμαστε μέχρι την τελική δικαίωση με πίστη στο δίκαιο των θέσεων μας και ανυποχώρητοι σε θέματα αρχών που αφορούν την φυσική και εθνική μας επιβίωση. Με θάρρος και αγωνιστικότητα, με ενότητα και ομοψυχία αλλά και με την αναγκαία φρόνηση και σύνεση, μπορούμε να πετύχουμε. Και πρέπει να πετύχουμε, όπως επιτάσσει και το χρέος μας προς τους ήρωες.